

POSLOVNI SUBJEKTI U VLASNIŠTVU ŽENA I MUŠKARACA U CRNOJ GORI

2022 - 2024. godina

POSLOVNI SUBJEKTI

U VLASNIŠTVU ŽENA I MUŠKARACA U CRNOJ GORI

2022 - 2024. GODINA

Podgorica, maj 2025. godine

Izdavač: Uprava za statistiku - MONSTAT
Podgorica, IV Proleterske br. 2
Tel. +382 20 230 811
E-mail: contact@monstat.org
Web Site: www.monstat.org

Za izdavača:
Miroslav Pejović, direktor

Autor publikacije:
mr Ernad Kolić

Koautor publikacije:
mr Marijana Popović-Rončević

Obrada podataka:
Branka Raičević

Dizajn:
mr Ernad Kolić

Online izdanje:
<https://monstat.org/cg/publikacije.php?id=100>

CIP - Каталогизација у публикацији
Национална библиотека Црне Горе
Цетиње

ISBN: 978-86-85581-82-3
COBISS.CG-ID 34077444

Prilikom korišćenja podataka iz ove
publikacije obavezno navesti izvor.

PREDGOVOR

Rodno razvrstana statistika predstavlja važan segment savremenih statističkih sistema i ključni je alat za oblikovanje politika koje promovišu rodnu ravnopravnost. Sve veća potreba za ovom vrstom podataka, kako na nacionalnom tako i na međunarodnom nivou, posebno u kontekstu praćenja realizacije Ciljeva održivog razvoja definisanih UN Agendom 2030, podstiče dalji razvoj i unapređenje statistike po osnovu pola.

Publikacija „Poslovni subjekti u vlasništvu žena i muškaraca u Crnoj Gori, 2022-2024. godina“ predstavlja nastavak napora Uprave za statistiku u razvoju statistike koja oslikava rodnu dimenziju ekonomskih aktivnosti. Ova publikacija donosi sveobuhvatan pregled vlasničke strukture poslovnih subjekata u trogodišnjem periodu, sa ciljem da prikaže učešće žena i muškaraca u preduzetništvu u Crnoj Gori. Analiza je predstavljena na nivou opština, po djelatnostima i prema klasi veličine poslovnih subjekata, čime se pruža dodatna vrijednost za kreiranje politika na lokalnom i nacionalnom nivou.

Vjerujemo da će prezentovani podaci doprinijeti boljem razumijevanju rodne ravnopravnosti u preduzetništvu u Crnoj Gori i podstaći dalje aktivnosti u pravcu izgradnje inkluzivnog društva.

Uprava za statistiku ostaje posvećena praćenju i unapređenju statistike po polu, u skladu sa međunarodnim standardima i potrebama korisnika.

Miroslav Pejović, direktor

SADRŽAJ

1. UVOD	7
2. POSLOVNI SUBJEKTI U CRNOJ GORI	8
3. NOSIOCI VLASNIŠTVA NAD POSLOVNIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI PREMA POLU	13
3. 1 Komparativni pregled učešća žena na menadžerskim pozicijama	14
4. NOSIOCI VLASNIŠTVA NAD POSLOVNIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI PREMA POLU, PO OPŠTINAMA ...	15
5. NOSIOCI VLASNIŠTVA NAD POSLOVNIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI PREMA POLU, PO KLASIFIKACIJI DJELATNOSTI - KD 2010	20
6. NOSIOCI VLASNIŠTVA NAD POSLOVNIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI PREMA POLU, PO KLASI VELIČINE	27

POPIS TABELA:

Tabela 1. Broj poslovnih subjekata prema sektorima djelatnosti u Crnoj Gori, po opštinama, 2022-2024. godina	9
Tabela 2. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po opštinama, 2022-2024. godina	16
Tabela 3. Žensko stanovništvo Crne Gore i broj poslovnih subjekata u vlasništvu žena na 1 000 ženskog stanovništva, po opštinama, 2023. godina	19
Tabela 4. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po sektorima djelatnosti, 2022-2024. godina	20
Tabela 5. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po oblastima djelatnosti, 2022-2024. godina	23
Tabela 6. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po klasi veličine, 2022-2024. godina	27

POPIS GRAFIKA:

Grafik 1. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, 2022-2024. godina	13
Grafik 2. Komparativni pregled učešća žena na menadžerskim pozicijama, 2022-2024. godina	14
Grafik 3. Udio nosioca vlasništva nad poslovnim subjektima prema polu, po opštinama, 2022-2024. godina	15
Grafik 4. Udio žena nosioca vlasništva nad poslovnim subjektima, po opštinama, GIS, 2024. godina	18
Grafik 5. Udio žena nosioca vlasništva nad poslovnim subjektima, po opštinama, GIS, 2022. godina	18
Grafik 6. Promjena udjela žena među nosiocima vlasništva nad poslovnim subjektima po opštinama, 2024. u poređenju sa 2022. godinom, u procentnim poenima	18
Grafik 7. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po sektorima djelatnosti, 2022-2024. godina	22
Grafik 8. Top 10 oblasti djelatnosti u Crnoj Gori sa najvećim rastom broja aktivnih poslovnih subjekata u vlasništvu žena, 2024. u poređenju sa 2022. godinom	26
Grafik 9. Udio nosioca vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, prema klasi veličine, 2022-2024. godina	27

1 UVOD

Predmet ove publikacije su aktivni poslovni subjekti u Crnoj Gori, sa posebnim fokusom na rodnu strukturu nosilaca vlasništva u periodu od 2022. do 2024. godine. Kroz analizu broja i strukture poslovnih subjekata u vlasništvu žena i muškaraca, cilj je da se pruži jasniji uvid u stepen uključenosti žena i muškaraca u preduzetništvo, kao i uvid u dinamiku njihovog učešća u različitim djelatnostima, odnosno sektorima i opštinama.

Populaciju aktivnih poslovnih subjekata čine oni poslovni subjekti koji imaju ili promet i/ili zaposlenost u bilo kom trenutku tokom referentne godine.

Podaci prikazani i obrađeni u ovoj publikaciji preuzeti su iz Statističkog biznis registra. Ovaj registar se koristi isključivo u statističke svrhe i osnova je za sprovođenje statističkih istraživanja koja kao izvještajnu jedinicu obuhvataju preduzeća i njihove djelove. Statistički biznis registar je od fundamentalnog značaja za prikupljanje potrebnih podataka koji su relevantni za praćenje ekonomskih tokova. Kvalitetna i ažurna baza podataka u značajnoj mjeri doprinosi boljoj efikasnosti i ekonomičnosti statističkih istraživanja, u skladu sa principima zvanične statistike.

Statistički biznis registar bilježi promjene, iz internih i eksternih izvora podataka, koje se unose uz različitu dinamiku ažuriranja. To značajno olakšava pristup podacima na jednom mjestu. Ovakva struktura registra omogućava širi obuhvat poslovnih subjekata i identifikaciju razlika, naročito kada je riječ o djelatnosti poslovnog subjekta i kontakt podacima (adresa, broj telefona, e-mail adresa i sl.) koji se u praksi često razlikuju od formalno registrovanih.

Kao eksterni izvori za ažuriranje podataka Statističkog biznis registara koriste se administrativni podaci Poreske uprave i Centralnog registra privrednih subjekata, informacije dostupne putem internet adresa poslovnih subjekata i sl. Takođe, veoma važni su interni izvori, odnosno statistička istraživanja koja povratnim informacijama doprinose poboljšanju kvaliteta podataka u ovom registru.

Podaci o polu nosioca vlasništva su obrađeni prema različitim nivoima agregiranja - prema opštinama, vrsti djelatnosti i klasi veličine poslovnog subjekta. Individualni podaci su zaštićeni i tretiraju se kao povjerljivi i predstavljaju službenu tajnu, u skladu sa članom 56 Zakona o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike.¹

Pol nosioca vlasništva nad poslovnim subjektom određen je prema sljedećem kriterijumu: ukoliko je poslovni subjekat bio u isključivom vlasništvu jedne osobe, pol nosioca vlasništva određen je prema polu vlasnika; ako je postojalo više vlasnika, pol nosioca vlasništva određen je prema polu većinskog vlasnika, odnosno onog sa najvećim pojedinačnim udjelom u vlasničkoj strukturi; u slučajevima ravnomjerne raspodjele vlasničkih udjela između osoba različitog pola, pol nosioca vlasništva se odredio prema polu odgovornog lica, odnosno izvršnog direktora poslovnog subjekta.

U okviru ove publikacije obuhvaćeni su aktivni poslovni subjekti registrovani u sljedećim oblicima upravljanja: ortačko društvo, komanditno društvo, akcionarsko društvo, društvo sa ograničenom odgovornošću, javno preduzeće, banka, druge finansijske organizacije, kao i drugi oblici upravljanja koji pripadaju sferi tržišnog poslovanja. Preduzetnici, iako učestvuju u tržišnoj aktivnosti, nijesu uključeni u obuhvat ove publikacije, kao ni zadruge, državni i pravosudni organi, organi lokalne samouprave, političke i društvene organizacije, udruženja građana i ustanove u državnom vlasništvu, s obzirom na različitu pravnu prirodu, organizacioni oblik i ulogu u ekonomskom sistemu.

Ova publikacija, kao i druge analize Uprave za statistiku, namijenjena je širokom spektru korisnika - državnim i lokalnim institucijama, donosiocima politika, istraživačima, akademskoj zajednici, nevladinim organizacijama, medijima i svim zainteresovanim korisnicima kojima su potrebni podaci za oblikovanje politika, strategija i istraživačkih projekata, sa posebnim akcentom na rodnu ravnopravnost u poslovanju.

¹ Zakon o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike ("Sl. list Crne Gore" br. 018/12, 047/19, 023/25)

2 POSLOVNI SUBJEKTI U CRNOJ GORI

Poslovna dinamika u Crnoj Gori u periodu od 2022. do 2024. godine ogledala se u stalnom porastu broja aktivnih poslovnih subjekata. Tokom sve tri posmatrane godine, mikro poslovni subjekti činili su dominantan dio ukupnog broja. U 2022. godini u Crnoj Gori je bilo aktivno ukupno 45 675 poslovnih subjekata, od kojih se čak 95,4% (43 575) svrstava u kategoriju mikro poslovnih subjekata. Tokom 2023. godine broj aktivnih subjekata porastao je na 54 094, pri čemu su mikro poslovni subjekti činili 95,8% (51 798). U 2024. godini nastavljen je trend rasta, pa je evidentirano ukupno 58 998 aktivnih poslovnih subjekata, od kojih 96,0% (56 631) pripada kategoriji mikro subjekata.²

Pregled sektora djelatnosti prema Klasifikaciji djelatnosti 2010 (KD 2010)

A	Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo
B	Vađenje ruda i kamena
C	Prerađivačka industrija
D	Snabdijevanje električom energijom, gasom, parom i klimatizacija
E	Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa, uklanjanje otpada i slične aktivnosti
F	Građevinarstvo
G	Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocikala
H	Saobraćaj i skladištenje
I	Usluge pružanja smještaja i ishrane
J	Informisanje i komunikacije
K	Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja
L	Poslovanje nekretninama
M	Stručne, naučne i tehničke djelatnosti
N	Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti
O	Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje
P	Obrazovanje
Q	Zdrastvo i socijalna zaštita
R	Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti
S	Ostale uslužne djelatnosti

U sve tri posmatrane godine, sektor trgovine je bio najzastupljeniji po broju aktivnih poslovnih subjekata. Osim što je zadržao konzistentno najveće učešće po broju aktivnih poslovnih subjekata oko jedne četvrtine od ukupnog broja poslovnih subjekata (preciznije 27,4% u 2022, 26,9% u 2023. i 26,7% u 2024. godini), ovaj sektor je zabilježio i najveći apsolutni rast od 3 206 poslovnih subjekata više u 2024. u poređenju sa 2022. godinom. S druge strane, najveći relativni rast ostvaren je u sektoru građevinarstva, koji je u periodu od 2022. do 2024. godine porastao za 30,8%, odnosno sa 5 236 na 6 848 aktivnih poslovnih subjekata.

U narednoj tabeli dat je pregled aktivnih poslovnih subjekata po opštinama za period 2022-2024. godina prema Klasifikaciji djelatnosti - KD 2010.

² Klasifikacija poslovnih subjekata po klasama veličine se vrši po osnovu člana 6 Zakona o računovodstvu Crne Gore (Sl. list br.145/21 od 31.12.2021, 152/22 od 30.12.2022), kao i na osnovu kriterijuma utvrđenih evropskim zakonodavstvom. Navedeni član propisuje da se, u zavisnosti od prosječnog broja zaposlenih, ukupnog prihoda na godišnjem nivou i ukupne aktive, pravna lica razvrstavaju na sljedeći način: **mikro pravna lica** koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma: (i) prosječan broj zaposlenih do deset; (ii) ukupan prihod na godišnjem nivou do 700 000 €; (iii) ukupna aktiva do 350 000 €; **mala pravna lica** koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma: (i) prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 50; (ii) ukupan prihod na godišnjem nivou do 8 000 000 €; (iii) ukupna aktiva do 4 000 000 €, **srednja pravna lica**, koja nijesu mikro i mala pravna lica, a koja ne prelaze dva od sljedeća tri kriterijuma: (i) prosječan broj zaposlenih u poslovnoj godini do 250; (ii) ukupan prihod na godišnjem nivou do 40 000 000 €; (iii) ukupna aktiva do 20 000 000 €; **velika pravna lica** koja prelaze dva od tri kriterijuma srednjih pravnih lica.

Tabela 1. Broj poslovnih subjekata prema sektorima djelatnosti u Crnoj Gori, po opštinama, 2022-2024. godina

OPŠTINA / GODINA	UKUPNO	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Crna Gora										
2022	45 675	495	84	3 064	150	133	5 236	12 529	2 030	5 494
2023	54 094	537	86	3 432	196	143	6 065	14 525	2 294	6 248
2024	58 998	574	87	3 690	244	169	6 848	15 735	2 542	6 855
Andrijevica										
2022	80	7	-	14	5	-	z	25	z	15
2023	86	7	-	15	5	z	z	25	z	16
2024	87	6	-	16	5	z	5	26	z	14
Bar										
2022	4 497	22	z	235	4	8	475	1 214	253	557
2023	5 452	27	z	274	4	9	574	1 478	273	615
2024	5 767	29	z	292	8	10	640	1 540	288	659
Berane										
2022	649	13	z	91	5	5	61	225	45	98
2023	685	14	z	95	6	5	69	229	48	98
2024	755	14	z	101	7	5	93	236	51	108
Bijelo Polje										
2022	1 432	54	z	195	6	z	165	452	90	179
2023	1 533	54	z	212	7	z	185	471	97	188
2024	1 633	54	z	227	7	z	215	484	106	194
Budva										
2022	8 206	47	z	247	z	16	1 157	1 740	177	1 062
2023	10 793	54	z	329	10	19	1 402	2 487	242	1 359
2024	11 760	62	z	375	14	24	1 562	2 796	272	1 538
Cetinje										
2022	872	5	z	100	z	z	73	333	65	91
2023	1 010	6	z	104	5	z	82	363	66	101
2024	1 062	6	z	108	5	z	89	373	68	110
Danilovgrad										
2022	712	27	4	116	z	z	99	211	47	88
2023	757	26	4	126	z	z	107	217	48	97
2024	815	28	4	143	4	z	120	221	52	104
Gusinje										
2022	35	z	z	z	-	z	5	9	z	10
2023	40	z	z	z	-	z	7	9	z	10
2024	48	z	z	z	-	z	7	11	z	13
Herceg Novi										
2022	3 614	28	z	199	z	4	351	773	123	499
2023	4 310	30	z	226	z	5	400	974	145	556
2024	4 343	30	z	234	z	5	431	970	156	573
Kolašin										
2022	279	8	-	38	6	4	29	65	11	57
2023	301	9	-	40	6	z	34	66	11	62
2024	318	9	-	40	6	4	36	66	12	68
Kotor										
2022	1 599	20	z	84	z	z	170	415	105	230
2023	1 849	20	z	90	z	z	187	458	115	275
2024	1 973	21	z	95	4	z	195	492	135	294
Mojkovac										
2022	175	6	-	36	z	z	14	65	14	23
2023	179	6	-	35	z	z	16	66	14	25
2024	196	8	-	34	z	z	17	72	16	26

/ nastavak /

OPŠTINA / GODINA	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
Crna Gora										
2022	2 740	240	2 008	6 271	2 513	79	219	81	763	1 546
2023	3 625	245	2 464	7 567	3 207	77	337	90	987	1 969
2024	3 797	250	2 717	7 981	3 703	77	367	101	1 095	2 166
Andrijevica										
2022	z	-	-	4	-	z	z	-	z	z
2023	z	-	-	4	-	z	z	-	z	z
2024	z	-	-	4	-	z	z	-	z	z
Bar										
2022	293	5	222	529	322	z	48	14	93	197
2023	380	5	275	669	394	z	71	15	127	255
2024	382	5	296	669	412	z	73	16	137	274
Berane										
2022	17	-	z	37	13	z	z	5	9	16
2023	23	-	z	40	16	z	z	5	9	19
2024	23	-	4	47	23	z	z	5	9	23
Bijelo Polje										
2022	35	-	6	132	35	7	z	z	19	49
2023	37	-	7	140	40	7	z	z	22	58
2024	38	-	6	149	49	7	z	z	25	62
Budva										
2022	639	9	522	1482	644	z	36	8	114	295
2023	846	10	678	1799	872	z	60	11	207	403
2024	822	10	725	1834	991	z	61	13	211	445
Cetinje										
2022	38	z	12	68	51	z	-	4	16	7
2023	45	z	17	115	60	z	z	4	18	14
2024	46	z	22	120	66	z	z	4	19	15
Danilovgrad										
2022	11	-	4	36	22	z	z	z	7	30
2023	13	-	5	39	24	z	z	z	8	32
2024	15	-	9	43	25	z	z	-	8	31
Gusinje										
2022	-	-	-	z	-	z	-	-	-	z
2023	-	-	z	z	-	z	-	-	-	z
2024	-	-	z	z	-	z	-	-	-	z
Herceg Novi										
2022	427	16	189	519	228	z	25	8	80	138
2023	451	15	222	629	307	z	54	9	99	181
2024	422	15	227	608	318	z	51	9	100	186
Kolašin										
2022	z	-	6	18	19	z	z	-	z	9
2023	z	-	18	22	22	z	z	-	z	10
2024	4	-	11	22	23	z	z	-	z	10
Kotor										
2022	44	4	126	191	119	z	5	z	31	43
2023	73	4	143	227	146	z	8	z	34	57
2024	71	z	149	224	166	z	10	z	38	64
Mojkovac										
2022	z	-	z	5	z	z	-	-	-	z
2023	z	-	z	5	z	z	-	-	-	z
2024	z	-	z	9	z	z	-	-	-	z

/ nastavak /

OPŠTINA / GODINA	UKUPNO	A	B	C	D	E	F	G	H	I
Nikšić										
2022	2 169	60	18	247	8	12	240	774	170	222
2023	2 320	63	19	269	8	13	259	790	191	245
2024	2 469	68	21	275	11	16	277	814	212	260
Petnjica										
2022	38	z	-	10	-	z	z	10	5	5
2023	43	z	-	13	-	z	z	11	6	5
2024	44	z	-	13	-	z	z	11	6	5
Plav										
2022	135	4	z	11	-	z	14	47	11	19
2023	143	4	z	11	-	z	16	49	12	20
2024	150	4	z	12	-	z	18	51	11	23
Pljevlja										
2022	636	18	z	90	z	4	42	259	52	92
2023	652	19	z	93	z	4	47	258	57	92
2024	674	19	z	92	z	4	48	256	67	100
Plužine										
2022	41	z	-	z	-	-	z	9	z	16
2023	42	z	-	z	-	-	z	9	z	18
2024	45	z	-	z	-	z	z	9	z	20
Podgorica										
2022	15 860	111	35	914	89	47	1 734	4 742	608	1 572
2023	18 593	127	35	1 026	120	50	1 990	5 295	675	1 756
2024	20 953	136	34	1 111	150	54	2 292	5 940	757	1 966
Rožaje										
2022	724	24	z	185	z	z	62	210	92	57
2023	760	25	z	198	z	4	65	215	97	58
2024	810	25	z	211	z	5	73	221	104	58
Šavnik										
2022	45	7	-	z	z	z	4	6	z	16
2023	45	7	-	z	z	z	4	5	z	16
2024	45	7	-	z	z	z	4	5	z	16
Tivat										
2022	2 223	12	z	105	6	9	302	425	107	219
2023	2 593	12	z	115	7	9	329	473	119	237
2024	2 825	13	z	132	7	10	355	492	131	264
Tuzi										
2022	162	-	z	17	-	z	29	69	4	19
2023	210	z	z	22	z	z	38	79	6	23
2024	307	7	z	33	z	z	55	109	11	29
Ulcinj										
2022	1 348	13	z	102	z	z	196	421	39	299
2023	1 458	15	z	108	4	z	229	425	42	318
2024	1 601	15	z	109	4	4	283	452	41	350
Žabljak										
2022	144	z	-	21	-	z	8	30	5	49
2023	153	z	-	19	-	z	9	31	5	51
2024	162	z	-	19	-	z	8	34	8	52
Zeta										
2022
2023	87	z	-	4	-	-	8	42	17	7
2024	156	4	-	9	-	z	20	54	29	11

/ nastavak /

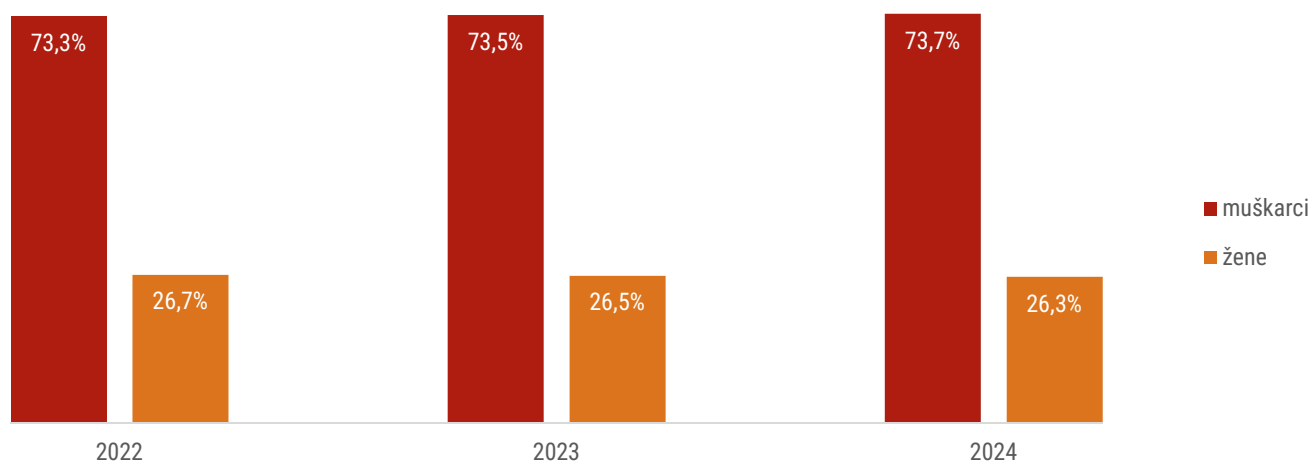
OPŠTINA / GODINA	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S
Nikšić										
2022	42	9	16	171	72	z	8	z	39	53
2023	45	9	17	189	79	z	11	z	38	66
2024	59	7	19	200	94	z	11	z	46	70
Petnjica										
2022	-	-	-	z	z	-	-	-	-	-
2023	-	-	-	z	z	-	-	-	-	-
2024	-	-	-	z	z	-	-	-	-	-
Plav										
2022	z	-	-	10	z	z	-	z	z	5
2023	z	-	z	11	z	z	-	z	z	5
2024	z	-	z	11	z	z	-	z	z	5
Plijevlja										
2022	13	-	z	14	8	z	z	z	8	24
2023	14	-	z	18	8	z	-	z	8	23
2024	14	-	z	21	8	z	z	z	9	24
Plužine										
2022	-	-	-	z	z	-	-	-	z	-
2023	-	-	-	z	z	-	-	-	z	-
2024	-	-	-	z	z	-	-	-	z	-
Podgorica										
2022	1 033	190	549	2 525	762	29	74	22	264	560
2023	1 487	195	673	3 026	960	27	103	25	321	702
2024	1 655	199	790	3 319	1 202	27	126	28	379	788
Rožaje										
2022	8	-	z	40	9	z	z	z	4	17
2023	10	-	z	44	10	z	4	z	4	16
2024	15	-	z	45	12	z	4	z	7	20
Šavnik										
2022	-	-	-	z	-	-	-	-	z	-
2023	-	-	-	z	-	-	-	-	z	-
2024	-	-	-	z	-	-	-	-	z	-
Tivat										
2022	90	z	300	361	155	-	11	z	42	72
2023	140	z	357	441	191	-	16	z	53	87
2024	158	7	394	457	220	-	18	z	61	100
Tuzi										
2022	z	-	-	6	7	-	-	-	-	5
2023	5	-	-	11	10	-	-	-	z	8
2024	7	-	z	18	17	-	-	z	z	10
Ulcinj										
2022	40	z	43	106	32	z	z	z	20	20
2023	48	z	47	117	46	z	z	z	21	24
2024	58	z	49	124	51	z	z	z	24	24
Žabljak										
2022	-	-	z	9	7	z	-	-	6	z
2023	-	-	z	11	11	z	-	-	6	z
2024	z	-	z	11	12	z	-	-	6	z
Zeta										
2022
2023	z	-	z	z	z	-	-	-	-	1
2024	z	-	z	8	5	-	-	z	z	7

3 NOSIOCI VLASNIŠTVA NAD POSLOVNIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI PREMA POLU

Od ukupnog broja aktivnih poslovnih subjekata u Crnoj Gori, u 2022. godini 33 483 (73,3%) bilo je u vlasništvu muškaraca, dok su žene bile nosioci vlasništva u 12 192 slučaja (26,7%). U naredne dvije godine, polna struktura vlasništva ostala je gotovo nepromijenjena: tokom 2023. godine muškarci su bili vlasnici 39 780 (73,5%), a žene 14 314 (26,5%) aktivnih poslovnih subjekata. U 2024. godini, broj subjekata čiji su vlasnici muškarci iznosio je 43 483 (73,7%), dok je u vlasništvu žena bilo 15 515 subjekata (26,3%).

Na osnovu ovih podataka može se zaključiti da je, u prosjeku, svaki četvrti nosilac vlasništva nad poslovnim subjektom u Crnoj Gori žena.

Grafik 1. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, 2022-2024. godina

Podaci iz 2011. godine ukazuju na to da je u Crnoj Gori, od ukupnog broja aktivnih poslovnih subjekata, udio subjekata u vlasništvu žena iznosio 9,6%.³ Ovi podaci iz prošlog perioda omogućavaju uvid u promjene u rodnoj strukturi vlasništva tokom vremena, pokazujući značajan porast udjela žena u vlasništvu poslovnih subjekata u narednim godinama.

Učešće žena u donošenju odluka predstavlja jedan od ključnih pokazatelja demokratičnosti savremenog društva. Vlasništvo nad poslovnim subjektima je značajan korak ka postizanju društvene i ekonomske ravnopravnosti žena i muškaraca. Istovremeno, aktivno učešće žena u procesu odlučivanja, posebno u okviru poslovnih aktivnosti, predstavlja stvarni oblik osnaživanja i afirmacije njihove uloge u ekonomiji.

U svijetu, rodna ravnopravnost u preduzetništvu sve više postaje mjerilo održivog razvoja i inkluzivnog ekonomskog rasta. U skladu sa ciljevima Agende Ujedinjenih nacija za održivi razvoj, posebna pažnja se posvećuje osnaživanju žena u poslovnom svijetu i eliminaciji barijera sa kojima se suočavaju u pristupu kapitalu, tržištima i informacijama. Mnoge zemlje razvijaju strategije i politike koje imaju za cilj jačanje ženskog preduzetništva i praćenje njihove zastupljenosti kroz rodno dezagregirane statistike.

³ https://monstat.org/userfiles/file/registri/Analiza%20-%20Nosioci%20vlasnistva%20po%20polu,%20v_%20SB_.pdf

3.1 Komparativni pregled učešća žena na menadžerskim pozicijama

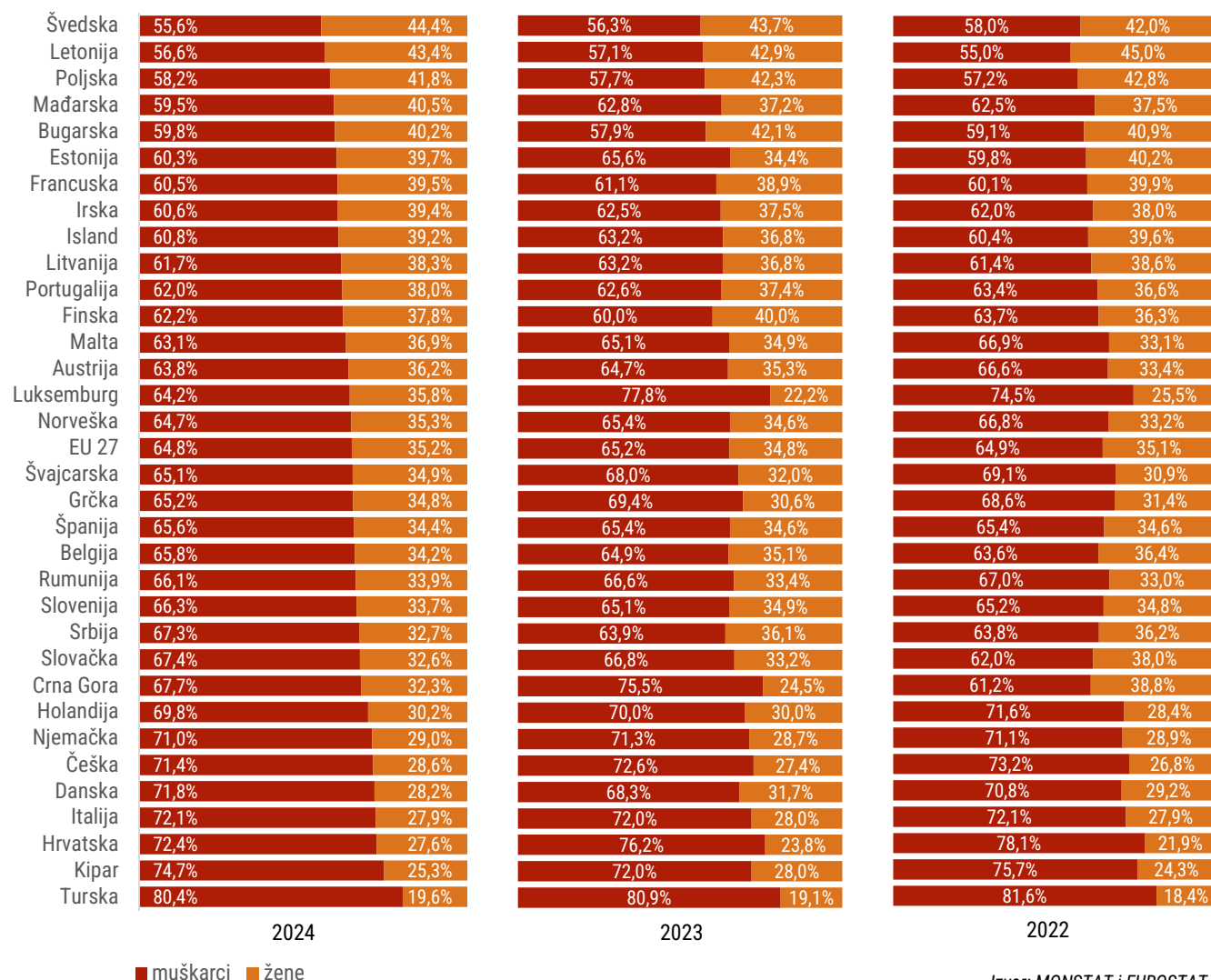
Prema podacima iz Ankete o radnoj snazi, u 2024. godini žene su činile nešto više od jedne trećine zaposlenih na menadžerskim pozicijama u Evropskoj uniji (35,2%), što predstavlja blago povećanje u odnosu na 2022. godinu kada je ovaj udio iznosio 35,1%.

U Crnoj Gori, učešće žena na menadžerskim pozicijama iznosilo je 32,3% u 2024. godini, što je smanjenje u odnosu na 38,8% iz 2022. godine.

Među državama članicama EU, najveći udio žena na rukovodećim pozicijama u 2024. godini zabilježen je u Švedskoj (44,4%), Letoniji (43,4%) i Poljskoj (41,8%). S druge strane, najmanje učešće žena na rukovodećim pozicijama imale su Kipar (25,3%), Hrvatska (27,6%) i Italija (27,9%).

U 2024. godini, u poređenju sa 2022. godinom, ukupan udio žena na rukovodećim pozicijama u EU porastao je za 0,1 procentni poen. Porast udjela zabilježen je u 15 zemalja članica, a najveće povećanje imale su Luksemburg (+10,3 pp), Hrvatska (+5,7 pp) i Malta (+3,8 pp). Najveći pad udjela žena na menadžerskim pozicijama zabilježen je u Slovačkoj (-5,4 pp), Belgiji (-2,2 pp) i Letoniji (-1,6 pp).

Grafik 2. Komparativni pregled učešća žena na menadžerskim pozicijama, 2022-2024. godina

Izvor: MONSTAT i EUROSTAT

4 NOSIOCI VLASNIŠTVA NAD POSLOVNIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI PREMA POLU, PO OPŠTINAMA

U svim opštinama u Crnoj Gori zabilježen je rast ukupnog broja aktivnih poslovnih subjekata tokom posmatranog perioda, osim u Šavniku gdje je broj poslovnih subjekata u 2024. ostao na istom nivou kao u 2022. godini.

Najveći broj aktivnih poslovnih subjekata bio je u Glavnom gradu Podgorici, sa 15 860 u 2022. godini porastao je na 18 593 u 2023, odnosno na 20 953 u 2024. godini. U ukupnom broju poslovnih subjekata u Crnoj Gori u 2024. godini Podgorica je prednjačila sa učešćem od 35,51%. Nasuprot tome, najmanja koncentracija poslovnih subjekata zabilježena je u opštini Petnjica, sa simboličnih 0,07%.

Glavni grad Podgorica i veće opštine poput Nikšića, Bara, Bijelog Polja i Budve imaju ne samo veći broj poslovnih subjekata, već i diverzifikovaniju sektorsku strukturu djelatnosti. U manjim opštinama, poput Andrijevice, Gusinje, Petnjice, Plužina i Šavnika, broj poslovnih subjekata je značajno manji.

U većini primorskih i centralnih opština uočava se izražen rast broja poslovnih subjekata. Na primjer, Budva bilježi porast sa 8 206 poslovnih subjekata u 2022. na 11 760 u 2024, Bar sa 4 497 na 5 767, a Herceg Novi sa 3 614 na 4 343. Sličan trend vidljiv je i u Tivtu, gdje broj poslovnih subjekata povećan sa 2 223 u 2022. na 2 825 u 2024. godini.

Kada je riječ o sjevernom regionu, opštine Bijelo Polje, Berane i Pljevlja pokazuju stabilan rast broja poslovnih subjekata, dok manje opštine poput Andrijevice, Gusinje, Petnjice, Plužina i Šavnika i dalje bilježe nizak apsolutni broj. Ova razlika ukazuje na izražene prostorne disproporcije u koncentraciji poslovnih subjekata.

Grafik 3. Udio nosioca vlasništva nad poslovnim subjektima prema polu, po opštinama, 2022-2024. godina

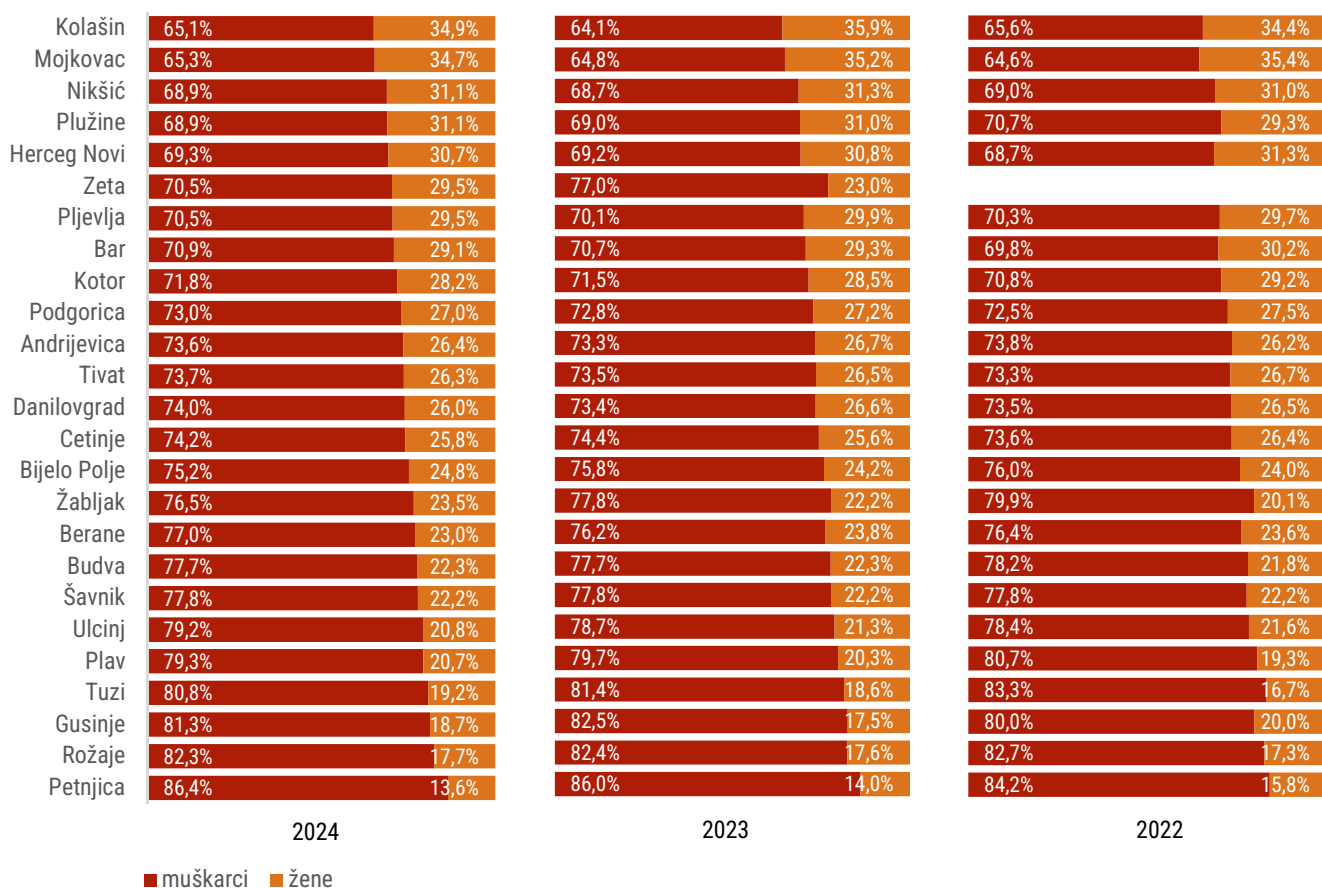

Tabela 2. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po opštinama, 2022-2024. godina

OPŠTINA / POL	POSLOVNI SUBJEKTI			% ⁴		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Crna Gora	45 675	54 094	58 998			
Žene	12 192	14 314	15 515	26,7	26,5	26,3
Muškarci	33 483	39 780	43 483	73,3	73,5	73,7
Andrijevica	80	86	87			
Žene	21	23	23	26,2	26,7	26,4
Muškarci	59	63	64	73,8	73,3	73,6
Bar	4 497	5 452	5 767			
Žene	1 357	1 597	1 680	30,2	29,3	29,1
Muškarci	3 140	3 855	4 087	69,8	70,7	70,9
Berane	649	685	755			
Žene	153	163	174	23,6	23,8	23,0
Muškarci	496	522	581	76,4	76,2	77,0
Bijelo Polje	1 432	1 533	1 633			
Žene	344	371	405	24,0	24,2	24,8
Muškarci	1 088	1 162	1 228	76,0	75,8	75,2
Budva	8 206	10 793	11 760			
Žene	1 791	2 406	2 627	21,8	22,3	22,3
Muškarci	6 415	8 387	9 133	78,2	77,7	77,7
Cetinje	872	1 010	1 062			
Žene	230	259	274	26,4	25,6	25,8
Muškarci	642	751	788	73,6	74,4	74,2
Danilovgrad	712	757	815			
Žene	189	201	212	26,5	26,6	26,0
Muškarci	523	556	603	73,5	73,4	74,1
Gusinje	35	40	48			
Žene	7	7	9	20,0	17,5	18,7
Muškarci	28	33	39	80,0	82,5	81,3
Herceg Novi	3 614	4 310	4 343			
Žene	1 132	1 327	1 335	31,3	30,8	30,7
Muškarci	2 482	2 983	3 008	68,7	69,2	69,3
Kolašin	279	301	318			
Žene	96	108	111	34,4	35,9	34,9
Muškarci	183	193	207	65,6	64,1	65,1
Kotor	1 599	1 849	1 973			
Žene	467	527	556	29,2	28,5	28,2
Muškarci	1 132	1 322	1 417	70,8	71,5	71,8
Mojkovac	175	179	196			
Žene	62	63	68	35,4	35,2	34,7
Muškarci	113	116	128	64,6	64,8	65,3

⁴ Procenti se odnose na učešće žena i muškaraca u ukupnom broju aktivnih poslovnih subjekata u okviru svake pojedinačne opštine.

/ nastavak /

OPŠTINA / POL	POSLOVNI SUBJEKTI			%		
	2022	2023	2024	2022	2023	2024
Nikšić	2 169	2 320	2 469			
Žene	673	726	769	31,0	31,3	31,1
Muškarci	1 496	1 594	1 700	69,0	68,7	68,9
Petnjica	38	43	44			
Žene	6	6	6	15,8	14,0	13,6
Muškarci	32	37	38	84,2	86,0	86,4
Plav	135	143	150			
Žene	26	29	31	19,3	20,3	20,7
Muškarci	109	114	119	80,7	79,7	79,3
Pljevlja	636	652	674			
Žene	189	195	199	29,7	29,9	29,5
Muškarci	447	457	475	70,3	70,1	70,5
Plužine	41	42	45			
Žene	12	13	14	29,3	31,0	31,1
Muškarci	29	29	31	70,7	69,0	68,9
Podgorica	15 860	18 593	20 953			
Žene	4 361	5 060	5 651	27,5	27,2	27,0
Muškarci	11 499	13 533	15 302	72,5	72,8	73,0
Rožaje	724	760	810			
Žene	125	134	143	17,7	17,6	17,5
Muškarci	599	626	667	82,3	82,4	82,5
Šavnik	45	45	45			
Žene	10	10	10	22,2	22,2	22,2
Muškarci	35	35	35	77,8	77,8	77,8
Tivat	2 223	2 593	2 825			
Žene	594	686	742	26,7	26,5	26,3
Muškarci	1 629	1 907	2 083	73,3	73,5	73,7
Tuzi	162	210	307			
Žene	27	39	59	16,7	18,6	19,2
Muškarci	135	171	248	83,3	81,4	80,8
Ulcinj	1 348	1 458	1 601			
Žene	291	310	333	21,6	21,3	20,8
Muškarci	1 057	1 148	1 268	78,4	78,7	79,2
Žabljak	144	153	162			
Žene	29	34	38	20,1	22,2	23,5
Muškarci	115	119	124	79,9	77,8	76,5
Zeta	...	87	156			
Žene	...	20	46	...	23,0	29,5
Muškarci	...	67	110	...	77,0	70,5

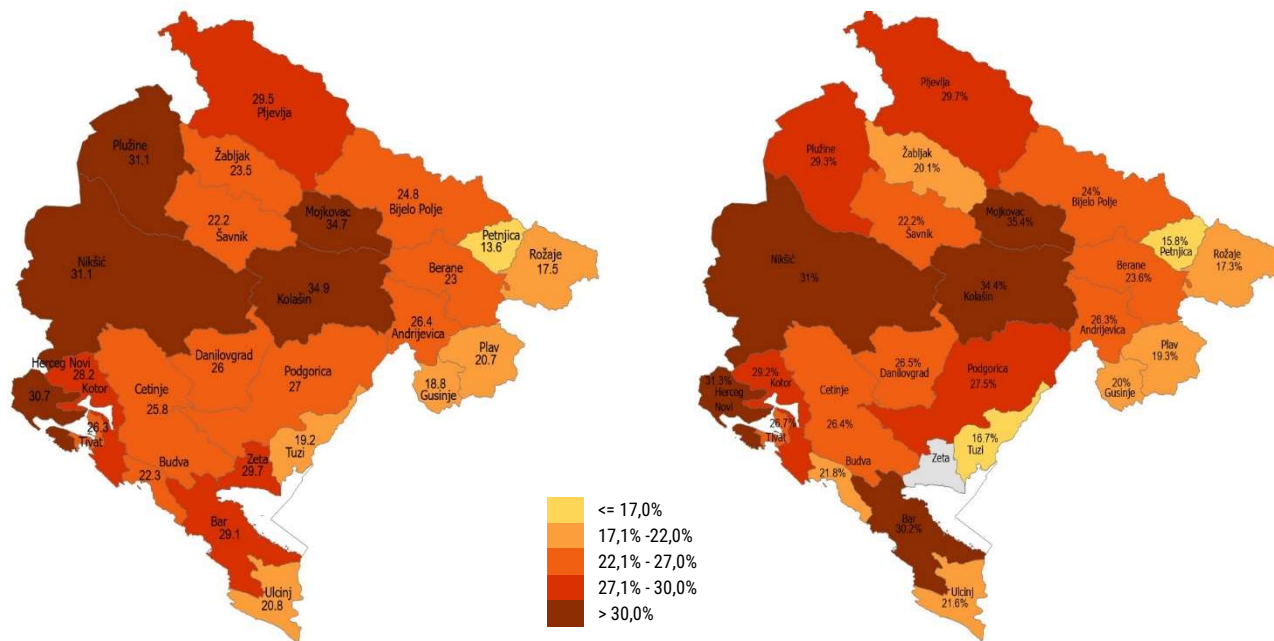
Analiza udjela žena među nosiocima vlasništva nad poslovnim subjektima pokazuje izražene razlike po opštinama. Najniži udio u 2024. godini zabilježen je u opštinama na sjeveru Crne Gore, u Petnjici (13,6%), Rožajama (17,7%) i Gusinju (18,7%). Ovo ukazuje na izraženiji rodni disbalans u preduzetništvu u ovim sredinama.

U 2024. godini najveći udio žena među nosiocima vlasništva zabilježen je u opštinama Kolašin (34,9%), Mojkovac (34,7%), Nikšić, Plužine (po 31,1%) i Herceg Novi (30,7%). U većini ovih opština udio žena među nosiocima vlasništva ostaje relativno stabilan u periodu 2022-2024. godina, uz blage oscilacije.

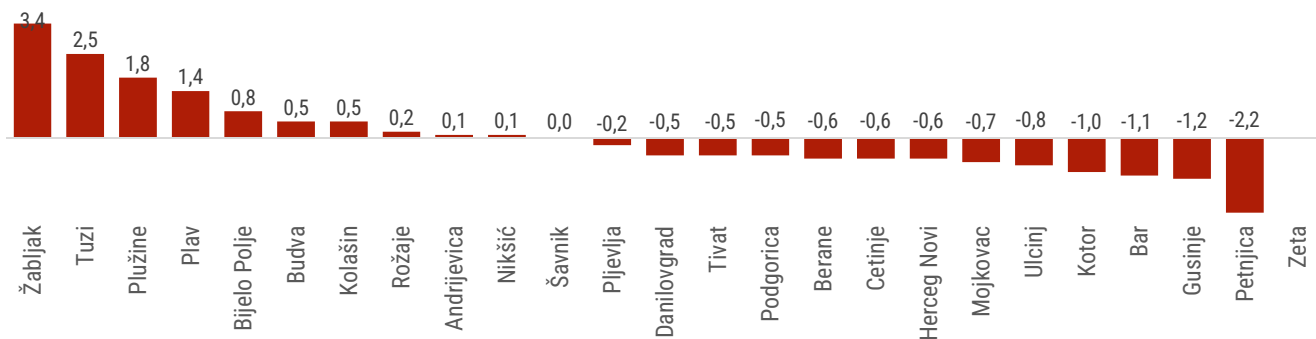
Najveći porast udjela žena među nosiocima vlasništva nad poslovnim subjektima u 2024. godini, u poređenju sa 2022. godinom, izražen u procentnim poenima, zabilježen je u opštinama Žabljak (+3,4 pp), Tuzi (+2,5 pp), Plužine (+1,8 pp) i Plav (+1,4 pp), dok je pad veći od jednog procentnog poena zabilježen u opštinama Petnjica (-2,2 pp), Gusinje (-1,2 pp), Bar (-1,1 pp) i Kotor (-1,0 pp).

Grafik 4. Udio žena nosioca vlasništva nad poslovnim subjektima po opštinama, GIS⁵, 2024. godina

Grafik 5. Udio žena nosioca vlasništva nad poslovnim subjektima, po opštinama, GIS, 2022. godina⁶

Grafik 6. Promjena udjela žena među nosiocima vlasništva nad poslovnim subjektima po opštinama, 2024. u poređenju sa 2022. godinom, u procentnim poenima

⁵ Geografski informacioni sistem (Geographic Information System)

⁶ Za opštinu Zeta, podaci za 2022. godinu nijesu dostupni. Zeta je status opštine stekla u avgustu 2022. godine, nakon izdvajanja iz sastava Glavnog grada Podgorice.

Tabela 3. Žensko stanovništvo Crne Gore i broj poslovnih subjekata u vlasništvu žena na 1 000 ženskog stanovništva, po opštinama, 2023. godina

	STANOVNIŠTVO - POPIS 2023			POSLOVNI SUBJEKTI - 2023. GODINA	
	Ukupno stanovništvo	žensko stanovništvo	žensko stanovništvo, u %	žene vlasnice	žene vlasnice, na 1 000 ženskog stanovništva
Budva	27 445	14 323	52,19	2 406	168
Herceg Novi	30 824	16 039	52,03	1 327	83
Tivat	16 338	8 317	50,91	686	82
Bar	45 812	23 554	51,41	1 597	68
Podgorica	179 505	93 686	52,19	5 060	54
Crna Gora	623 633	316 826	50,80	14 314	45
Kotor	22 746	11 751	51,66	527	45
Cetinje	14 494	7 548	52,08	259	34
Kolašin	6 700	3 317	49,51	108	33
Ulcinj	20 507	10 108	49,29	310	31
Žabljak	2 941	1 447	49,20	34	23
Danilovgrad	18 617	8 877	47,68	201	23
Nikšić	65 705	33 326	50,72	726	22
Bijelo Polje	38 662	19 221	49,72	371	19
Mojkovac	6 728	3 278	48,72	63	19
Pljevlja	24 134	12 134	50,28	195	16
Šavnik	1 569	714	45,51	10	14
Berane	24 645	12 310	49,95	163	13
Plužine	2 177	1 026	47,13	13	13
Andrijevica	3 910	1 837	46,98	23	13
Rožaje	23 184	11 352	48,96	134	12
Plav	9 050	4 293	47,44	29	7
Tuzi	12 979	6 267	48,29	39	6
Gusinje	3 933	1 836	46,68	7	4
Petnjica	4 957	2 347	47,35	6	3
Zeta	16 071	7 918	49,27	20	3

Analiza broja poslovnih subjekata u vlasništvu žena po opštinama u 2023. godini, u odnosu na broj ženskog stanovništva u svakoj opštini (prema Popisu 2023), pruža uvid u intenzitet ženske preduzetničke aktivnosti. Pokazatelj „Broj poslovnih subjekata u vlasništvu žena na 1 000 ženskog stanovništva“ omogućava relativnu uporedivost među opštinama, nezavisno od njihove veličine.

Iako Podgorica ima najveći apsolutni broj poslovnih subjekata čije su vlasnice žene (5 060 u 2023. godini), kada se ovaj broj dovede u vezu sa brojem ženskog stanovništva, Glavni grad imao je 54 poslovna subjekta na 1 000 ženskog stanovništva u 2023. godini, što je znatno ispod vrijednosti zabilježenih u većini primorskih opština.

Najviši stepen ženske preduzetničke aktivnosti u odnosu na broj ženskog stanovništva u 2023. godini imala je Budva, sa 168 vlasnica poslovnih subjekata na 1 000 ženskog stanovništva, što je tri puta više od državnog prosjeka. Slijede Herceg Novi (83), Tivat (82) i Bar (68). Nasuprot tome, sjeverne opštine Petnjica, Gusinje i Plav, kao i opštine iz centralnog dijela - Zeta i Tuzi, bilježe najniži nivo ženske preduzetničke aktivnosti, sa manje od 10 poslovnih subjekata na 1 000 ženskog stanovništva koje žive u tim opštinama.

5 NOSIOCI VLASNIŠTVA NAD POSLOVNIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI PREMA POLU, PO KLASIFIKACIJI DJELATNOSTI – KD 2010

Tabela 4. Nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po sektorima djelatnosti, 2022-2024. godina

NAZIV SEKTORA	GODINA	POSLOVNI SUBJEKTI			%	
		Ukupno	žene	muškarci	žene	muškarci
A Poljoprivreda, šumarstvo i ribarstvo	2022	495	135	360	27,3	72,7
	2023	537	145	392	27,0	73,0
	2024	574	155	419	27,0	73,0
B Vađenje ruda i kamena	2022	84	12	72	14,3	85,7
	2023	86	12	74	14,0	86,0
	2024	87	12	75	13,8	86,2
C Prerađivačka industrija	2022	3 064	686	2 378	22,4	77,6
	2023	3 432	772	2 660	22,5	77,5
	2024	3 690	839	2 851	22,7	77,3
D Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i klimatizacija	2022	150	24	126	16,0	84,0
	2023	196	32	164	16,3	83,7
	2024	244	39	205	16,0	84,0
E Snabdijevanje vodom, upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa; uklanjanje otpada i slične aktivnosti	2022	133	20	113	15,0	85,0
	2023	143	19	124	13,3	86,7
	2024	169	22	147	13,0	87,0
F Građevinarstvo	2022	5 236	753	4 483	14,4	85,6
	2023	6 065	856	5 209	14,1	85,9
	2024	6 848	970	5 878	14,2	85,8
G Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocila	2022	12 529	3 726	8 803	29,7	70,3
	2023	14 525	4 196	10 329	28,9	71,1
	2024	15 735	4 435	11 300	28,2	71,8
H Saobraćaj i skladištenje	2022	2 030	342	1 688	16,9	83,1
	2023	2 294	382	1 912	16,7	83,3
	2024	2 542	438	2 104	17,2	82,8
I Usluge pružanja smještaja i ishrane	2022	5 494	1 434	4 060	26,1	73,9
	2023	6 248	1 628	4 620	26,1	73,9
	2024	6 855	1 800	5 055	26,3	73,7
J Informisanje i komunikacije	2022	2 740	623	2 117	22,7	77,3
	2023	3 625	760	2 865	21,0	79,0
	2024	3 797	794	3 003	20,9	79,1
K Finansijske djelatnosti i djelatnosti osiguranja	2022	240	64	176	26,7	73,3
	2023	245	62	183	25,3	74,7
	2024	250	62	188	24,8	75,2

/ nastavak /

NAZIV SEKTORA	GODINA	POSLOVNI SUBJEKTI			%	
		Ukupno	žene	muškarci	žene	muškarci
L Poslovanje nekretninama	2022	2 008	606	1 402	30,2	69,8
	2023	2 464	737	1 727	29,9	70,1
	2024	2 717	803	1 914	29,6	70,4
M Stručne, naučne i tehničke djelatnosti	2022	6 271	1 804	4 467	28,8	71,2
	2023	7 567	2 221	5 346	29,4	70,6
	2024	7 981	2 368	5 613	29,7	70,3
N Administrativne i pomoćne uslužne djelatnosti	2022	2 513	737	1 776	29,3	70,7
	2023	3 207	920	2 287	28,7	71,3
	2024	3 703	1 066	2 637	28,8	71,2
O Državna uprava i odbrana i obavezno socijalno osiguranje	2022	79	17	62	21,5	78,5
	2023	77	17	60	22,1	77,9
	2024	77	18	59	23,4	76,6
P Obrazovanje	2022	219	104	115	47,5	52,5
	2023	337	159	178	47,2	52,8
	2024	367	172	195	46,9	53,1
Q Zdravstvo i socijalna zaštita	2022	81	49	32	60,5	39,5
	2023	90	57	33	63,3	36,7
	2024	101	59	42	58,4	41,6
R Umjetničke, zabavne i rekreativne djelatnosti	2022	763	269	494	35,3	64,7
	2023	987	347	640	35,2	64,8
	2024	1 095	382	713	34,9	65,1
S Ostale uslužne djelatnosti	2022	1 546	787	759	50,9	49,1
	2023	1 969	992	977	50,4	49,6
	2024	2 166	1 081	1 085	49,9	50,1

U Crnoj Gori, u 2024. godini, muškarci i dalje dominantno učestvuju u vlasništvu nad poslovnim subjektima u većini djelatnosti, a razlika je posebno izražena u sektorima Građevinarstvo (5 878 poslovnih subjekata u vlasništvu muškaraca naspram 970 u vlasništvu žena) i Saobraćaj i skladištenje (2 104 u vlasništvu muškaraca i 438 u vlasništvu žena).

Analiza udjela žena među nosiocima vlasništva nad poslovnim subjektima prema klasifikaciji djelatnosti pokazuje da je u 2024. godini najmanji udio žena vlasnica zabilježen u sektoru Snabdijevanje vodom; upravljanje otpadnim vodama, kontrolisanje procesa, uklanjanje otpada i slične aktivnosti (13,0%), dok je najveći udio ostvaren u sektoru Zdravstvo i socijalna zaštita (58,4%).

Najveći porast broja aktivnih poslovnih subjekata u vlasništvu žena u 2024. u poređenju sa 2022. godinom zabilježen je u djelatnosti Trgovina na veliko i malo, popravka motornih vozila i motocila, gdje je broj subjekata porastao za 709 (sa 3 726 na 4 435). Slijedi djelatnost Stručne, naučne i tehničke djelatnosti, gdje je zabilježen rast od 564 poslovna subjekta (sa 1 804 na 2 368).

Grafik 7. Nosioци vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po sektorima djelatnosti, 2022-2024. godina

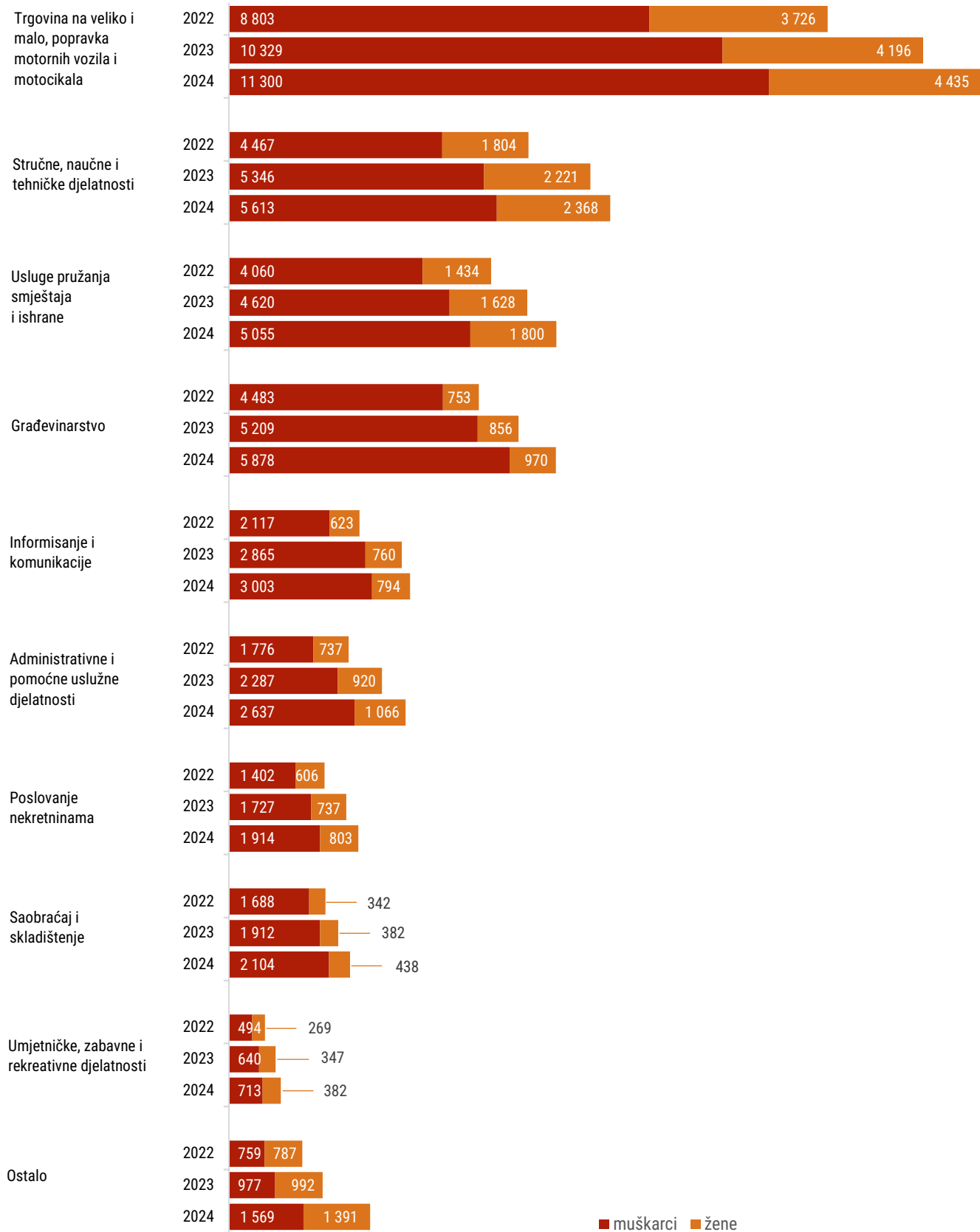

Tabela 5. Nosioци vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po oblastima djelatnosti, 2022-2024. godina

ŠIFRA I NAZIV OBLASTI	2022			2023			2024		
	Ukupno	žene	muškarci	Ukupno	žene	muškarci	Ukupno	žene	muškarci
1 Poljoprivredna proizvodnja, lov i prateće uslužne djelatnosti	344	100	244	382	110	272	417	119	298
2 Šumarstvo i sječa drveća	68	16	52	72	16	56	75	17	58
3 Ribarstvo i akvakulture	83	19	64	83	19	64	82	19	63
5 Vađenje uglja	z	-	z	z	-	z	z	-	z
6 Vađenje sirove nafte i prirodnog gasa	z	-	z	z	-	z	z	-	z
7 Vađenje ruda metala	8	-	8	9	-	9	9	-	9
8 Ostalo rudarstvo	63	12	51	63	12	51	65	12	53
9 Uslužne djelatnosti u vezi s rudarstvom	10	-	10	11	-	11	10	-	10
10 Proizvodnja prehrambenih proizvoda	871	236	635	935	256	679	994	282	712
11 Proizvodnja pića	110	29	81	120	31	89	129	32	97
12 Proizvodnja duvanskih proizvoda	z	-	z	z	-	z	z	-	z
13 Proizvodnja tekstila	67	25	42	78	31	47	85	34	51
14 Proizvodnja odijevnih predmeta	114	70	44	135	83	52	141	87	54
15 Proizvodnja kože i predmeta od kože	9	z	z	12	4	8	10	z	z
16 Prerada drveta i proizvodi od drveta, plute, slame i pruča, osim namještaja	444	66	378	487	80	407	488	77	411
17 Proizvodnja papira i proizvoda od papira	39	11	28	40	9	31	48	13	35
18 Štampanje i umnožavanje audio i video zapisa	188	40	148	203	42	161	212	46	166
19 Proizvodnja koksa i derivata nafte	z	z	z	z	z	z	z	z	z
20 Proizvodnja hemikalija i hemijskih proizvoda	56	18	38	61	20	41	63	19	44
21 Proizvodnja osnovnih farmaceutskih proizvoda i preparata	z	z	z	z	z	z	z	z	z
22 Proizvodnja proizvoda od gume i plastike	72	10	62	79	12	67	87	13	74
23 Proizvodnja proizvoda od ostalih nemetalnih minerala	198	29	169	212	30	182	228	33	195
24 Proizvodnja osnovnih metala	35	5	30	39	5	34	42	5	37
25 Proizvodnja metalnih proizvoda, osim mašina i uređaja	280	38	242	303	37	266	337	44	293

/ nastavak /

ŠIFRA I NAZIV OBLASTI	2022			2023			2024		
	Ukupno	žene	muškarci	Ukupno	žene	muškarci	Ukupno	žene	muškarci
26 Proizvodnja kompjutera, elektronskih i optičkih proizvoda	28	8	20	34	10	24	37	11	26
27 Proizvodnja električne opreme	26	z	z	35	4	31	37	3	34
28 Proizvodnja mašina i opreme na drugom mjestu nepomenute	36	6	30	42	6	36	46	8	38
29 Proizvodnja motornih vozila, prikolica i poluprikolica	6	z	z	8	z	z	11	z	z
30 Proizvodnja ostalih saobraćajnih sredstava	20	5	15	25	5	20	31	7	24
31 Proizvodnja namještaja	169	25	144	211	28	183	240	31	209
32 Ostale prerađivačke djelatnosti	71	27	44	92	39	53	100	43	57
33 Popravka i montaža mašina i opreme	215	30	185	271	36	235	314	44	270
35 Snabdijevanje električnom energijom, gasom, parom i toplom vodom	150	24	126	196	32	164	244	39	205
36 Skupljanje, obrada i distribucija vode	26	z	z	28	z	z	35	z	z
37 Uklanjanje otpadnih voda	z	z	z	7	z	z	7	z	z
38 Skupljanje, obrada i odlaganje otpada; ponovno iskorišćavanje otpadnih materijala	81	11	70	85	10	75	99	12	87
39 Čišćenje životne sredine i druge aktivnosti u vezi sa upravljanjem otpadom	23	6	17	23	6	17	28	7	21
41 Izgradnja zgrada	2 725	394	2 331	3 210	449	2 761	3 684	515	3 169
42 Izgradnja ostalih građevina	385	58	327	393	60	333	414	65	349
43 Specijalizovani građevinski radovi	2 126	301	1 825	2 462	347	2 115	2 750	390	2 360
45 Trgovina na veliko i trgovina na malo; popravka motornih vozila i motocikala	1 076	158	918	1 228	175	1 053	1 405	200	1 205
46 Trgovina na veliko, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	5 662	1 345	4 317	6 689	1 572	5 117	7 346	1 684	5 662
47 Trgovina na malo, osim trgovine motornim vozilima i motociklima	5 791	2 226	3 565	6 608	2 449	4 159	6 984	2 551	4 433
49 Kopneni saobraćaj i cjevovodni transport	1 227	194	1 033	1 358	214	1 144	1 482	240	1 242
50 Vodeni saobraćaj	139	22	117	177	27	150	223	37	186
51 Vazdušni saobraćaj	19	z	z	21	z	z	24	z	z

/ nastavak /

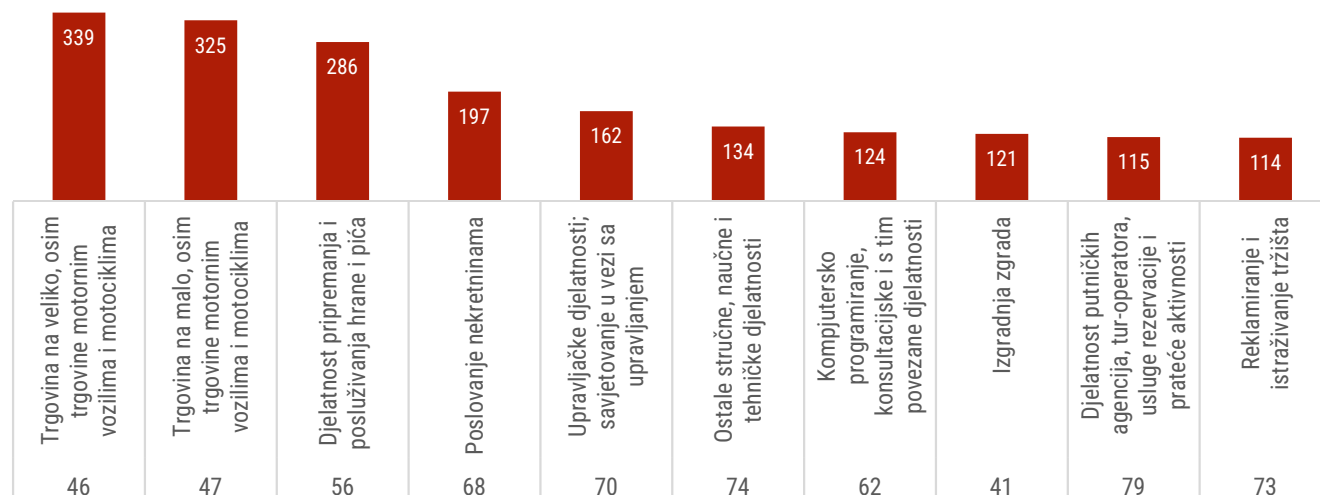
ŠIFRA I NAZIV OBLASTI	2022			2023			2024		
	Ukupno	žene	muškarci	Ukupno	žene	muškarci	Ukupno	žene	muškarci
52 Skladištenje i prateće aktivnosti u saobraćaju	561	101	460	626	113	513	667	120	547
53 Poštanske i kurirske aktivnosti	84	24	60	112	27	85	146	40	106
55 Smještaj	1 223	311	912	1 427	364	1 063	1 572	391	1 181
56 Djelatnost pripremanja i posluživanja hrane i pića	4 271	1 123	3 148	4 821	1 264	3 557	5 283	1 409	3 874
58 Izdavačke djelatnosti	175	51	124	200	54	146	205	59	146
59 Filmska, video i televizijska produkcija, snimanje zvučnih zapisa i izdavanje muzičkih zapisa	212	62	150	277	75	202	299	86	213
60 Programske aktivnosti i emitovanje	51	17	34	56	18	38	61	19	42
61 Telekomunikacije	127	34	93	139	36	103	143	37	106
62 Kompjutersko programiranje, konsultacijske i s tim povezane djelatnosti	1 705	320	1 385	2 346	425	1 921	2 467	444	2 023
63 Informacione uslužne djelatnosti	470	136	334	607	152	455	622	149	473
64 Finansijske usluge, osim osiguranja i penzijskih fondova	126	34	92	129	33	96	136	34	102
65 Osiguranje, reosiguranje i penzijski fondovi, osim obaveznog socijalnog osiguranja	14	5	9	14	5	9	14	5	9
66 Pomoćne aktivnosti u finansijskim uslugama i osiguranju	100	25	75	102	24	78	100	23	77
68 Poslovanje nekretninama	2 008	606	1 402	2 464	737	1 727	2 717	803	1 914
69 Pravni i računovodstveni poslovi	716	402	314	803	458	345	861	487	374
70 Upravljačke djelatnosti; savjetovanje u vezi sa upravljanjem	3 073	683	2 390	3 398	771	2 627	3 555	845	2 710
71 Arhitektonske i inženjerske djelatnosti; inženjersko ispitivanje i analize	1 225	288	937	1 402	332	1 070	1 467	347	1 120
72 Naučno istraživanje i razvoj	39	10	29	60	18	42	69	20	49
73 Reklamiranje i istraživanje tržišta	614	203	411	949	297	652	1 067	317	750
74 Ostale stručne, naučne i tehničke djelatnosti	560	211	349	909	337	572	917	345	572
75 Veterinarska djelatnost	44	7	37	46	8	38	45	7	38
77 Iznajmljivanje i lizing	702	159	543	912	196	716	1 118	240	878

/ nastavak /

ŠIFRA I NAZIV OBLASTI	2022			2023			2024		
	Ukupno	žene	muškarci	Ukupno	žene	muškarci	Ukupno	žene	muškarci
78 Djelatnosti zapošljavanja	76	31	45	94	36	58	95	37	58
79 Djelatnost putničkih agencija, tur-operatora, usluge rezervacije i prateće aktivnosti	792	252	540	1 017	320	697	1 161	367	794
80 Zaštitne i istražne djelatnosti	127	23	104	134	24	110	142	26	116
81 Usluge održavanje objekata i okoline	345	124	221	443	150	293	511	176	335
82 Kancelarijsko-administrativne i druge pomoćne poslovne djelatnosti	471	148	323	607	194	413	676	220	456
84 Javna uprava i odbrana; obavezno socijalno osiguranje	79	17	62	77	17	60	76	17	59
85 Obrazovanje	219	104	115	337	159	178	367	172	195
86 Zdravstvene djelatnosti	64	38	26	69	42	27	77	43	34
87 Socijalna zaštita sa smještajem	9	4	5	11	6	5	11	6	5
88 Socijalna zaštita bez smještaja	8	z	z	10	z	z	13	z	z
90 Kreativne, umjetničke i zabavne djelatnosti	137	54	83	201	76	125	221	86	135

U Crnoj Gori je u periodu od 2022. do 2024. godine zabilježen rast ukupnog broja aktivnih poslovnih subjekata u većini oblasti djelatnosti. U 62 oblasti ostvaren je rast, u osam nije bilo promjena, dok je u dvije oblasti djelatnosti zabilježen pad. Taj trend prati i porast broja poslovnih subjekata u vlasništvu žena, koji je takođe prisutan u većini oblasti djelatnosti, poput Trgovine na veliko, Trgovine na malo, Djelatnosti pripremanja i posluživanja hrane i pića.

Grafik 8. Top 10 oblasti djelatnosti u Crnoj Gori sa najvećim rastom broja aktivnih poslovnih subjekata u vlasništvu žena, 2024. u poređenju sa 2022. godinom

6 NOSIOCI VLASNIŠTVA NAD POSLOVNIM SUBJEKTIMA U CRNOJ GORI PREMA POLU, PO KLASI VELIČINE

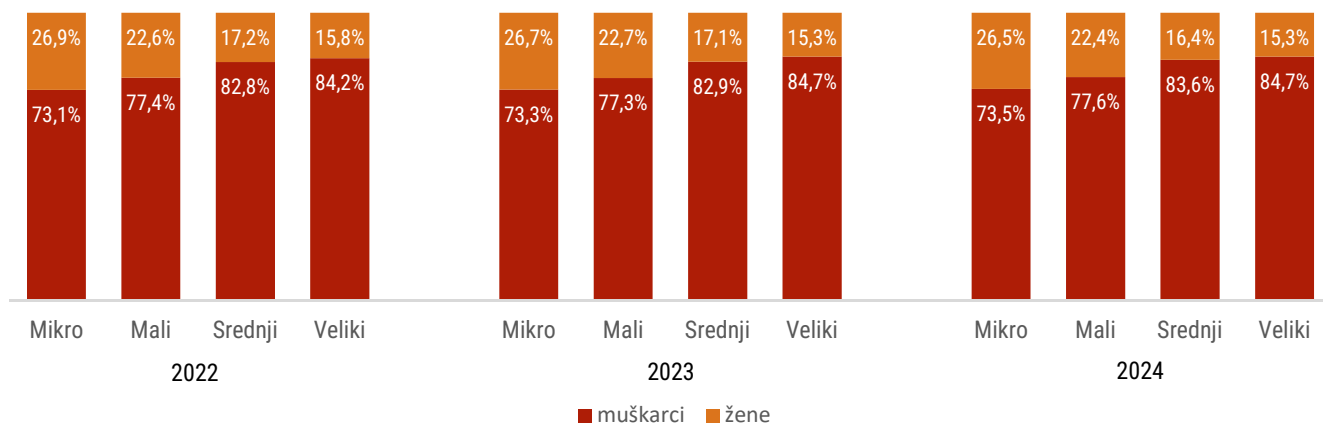
Tabela 6. Nosioци vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, po klasi veličine, 2022-2024. godina

KLASA	GODINA	POSLOVNI SUBJEKTI			%	
		Ukupno	žene	muškarci	žene	muškarci
Ukupno	2022	45 675	12 192	33 483	26,7	73,3
	2023	54 094	14 314	39 780	26,5	73,5
	2024	58 998	15 515	43 483	26,3	73,7
Mikro	2022	43 575	11 738	31 837	26,9	73,1
	2023	51 798	13 815	37 983	26,7	73,3
	2024	56 631	15 010	41 621	26,5	73,5
Mali	2022	1 735	392	1 343	22,6	77,4
	2023	1 909	434	1 475	22,7	77,3
	2024	1 973	441	1 532	22,4	77,6
Srednji	2022	308	53	255	17,2	82,8
	2023	328	56	272	17,1	82,9
	2024	335	55	280	16,4	83,6
Veliki	2022	57	9	48	15,8	84,2
	2023	59	9	50	15,3	84,7
	2024	59	9	50	15,3	84,7

Više od 95% poslovnih subjekata u Crnoj Gori pripada kategoriji mikro subjekata. U ovoj klasi veličine, broj aktivnih poslovnih subjekata u vlasništvu žena porastao je sa 11 738 u 2022. na 15 010 u 2024. godini. Međutim, učešće žena se u ovom periodu blago smanjilo sa 26,9% na 26,5%. Slično se uočava i kod malih poslovnih subjekata, gdje žene čine tek nešto više od jedne petine vlasnika, 22,4% u 2024. godini, uprkos porastu apsolutnog broja sa 392 na 441 poslovni subjekat.

U klasama srednjih i velikih poslovnih subjekata, žene nosioci vlasništva nad poslovnim subjektima su i dalje nedovoljno zastupljene. U 2024. godini žene su vlasnice svega 55 srednjih (16,4%) i 9 velikih poslovnih subjekata (15,3%). Iako se broj srednjih i velikih poslovnih subjekata generalno povećava, učešće žena se u ovim klasama ne povećava proporcionalno.

Grafik 9. Udio nosioca vlasništva nad poslovnim subjektima u Crnoj Gori prema polu, prema klasi veličine, 2022-2024. godina

Definicije

Statistički biznis registar je skup podataka o pravnim jedinicama (privrednim subjektima) i statističkim jedinicama.

Statističke jedinice su jedinice koje se formiraju prema statističkim kriterijumima (u statističke svrhe).

Preduzeće je osnovna statistička jedinica i najmanja kombinacija pravnih jedinica, odnosno organizaciona jedinica, proizvođač dobara i usluga, koja ima određeni stepen autonomije u odlučivanju, posebno u raspodjeli svojih tekućih resursa (Regulativa EU (EEC) br.696/93 o statističkim jedinicama).

Poslovni subjekti su pravna i fizička lica koja obavljaju neku djelatnost na teritoriji Crne Gore, prethodno registrovana od strane nadležnog organa u skladu sa zakonom.

Pravna lica su svi oblici pravnih struktura koje su organizovane po propisima zemlje (privredna preduzeća, ustanove, udruženja i druge organizacije) sa utvrđenim pravima i obavezama, a koje danom registracije u odgovarajući nadležni registar, stiču status pravnog lica.

Fizička lica su subjekti (samostalni vršioци djelatnosti, zanatlije, preduzetnici) koji imaju prava i obaveze, a status pravnog (poslovnog) lica im se priznaje na osnovu postojećih zakonskih propisa.

Tehničke napomene

Shodno Zakonu o zvaničnoj statistici i sistemu zvanične statistike, članovi 54-61 ("Službeni list Crne Gore", br. 018/12 od 30.03.2012, 047/19 od 12.08.2019, 023/25 od 11.03.2025) definisana je povjerljivost i zaštita podataka za potrebe zvanične statistike. Prikupljeni, obrađeni i sačuvani podaci smatraju se povjerljivim ako je na osnovu tih podataka moguće neposredno ili posredno identifikovati izvještajne jedinice.

U ovoj publikaciji, podaci koji imaju frekvenciju pojava manju od 4 su zaštićeni (primarna zaštita) i označavaju se oznakom "z". Dodatno, istom oznakom označeni su i zaštićeni i drugi podaci kako bi se spriječilo indirektno prepoznavanje podataka (sekundarna zaštita).

Simboli:

"..." Ne raspolože se podatkom

"-" Nema pojave

"z" Zaštićen podatak

UPRAVA ZA STATISTIKU

Podgorica, IV Proleterske br. 2 / Telefon: +382 (0)20 230 811
contact@monstat.org / www.monstat.org

monstat_me

@monstat_me

MONSTAT - Uprava za statistiku